

Bài báo nghiên cứu

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI TẠI HUYỆN CÁI BÈ, TỈNH TIỀN GIANG

*Nguyễn Thị Thúy Duyên**, *Huỳnh Ngọc Tuấn*

Trường Đại học Công Thương Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

**Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Thúy Duyên – Email: duyennntt@huit.edu.vn*

Ngày nhận bài: 13-3-2024; ngày nhận bài sửa: 28-11-2024; ngày duyệt đăng: 14-01-2025

TÓM TẮT

Bài viết phân tích thực trạng phát triển của du lịch sinh thái ở huyện Cái Bè, tỉnh Tiền Giang ở các khía cạnh như hoạt động quản lý du lịch sinh thái, cơ sở vật chất kỹ thuật, thực trạng phát triển sản phẩm du lịch sinh thái, nguồn nhân lực phục vụ du lịch, hoạt động bảo vệ tài nguyên, môi trường du lịch, hoạt động xúc tiến, quảng bá du lịch sinh thái tại huyện Cái Bè. Bằng phương pháp quan sát, thực địa, khảo sát, tổng hợp, phân tích và xử lý thông tin, tác giả phân tích một số hạn chế trong khai thác du lịch sinh thái ở huyện Cái Bè, tỉnh Tiền Giang. Từ kết quả nghiên cứu này, bài viết đề xuất một số biện pháp phát triển du lịch sinh thái ở huyện Cái Bè, tỉnh Tiền Giang như: cần hoàn thiện cơ chế chính sách nhà nước về hoạt động du lịch sinh thái, đầu tư xây dựng cơ sở vật chất - kỹ thuật phục vụ du lịch, bảo vệ tài nguyên môi trường du lịch sinh thái, phát triển nguồn nhân lực du lịch và đẩy mạnh hoạt động thông tin, quảng bá du lịch.

Từ khóa: huyện Cái Bè; du lịch sinh thái; phát triển du lịch sinh thái

1. Đặt vấn đề

Huyện Cái Bè thuộc tỉnh Tiền Giang, là cửa ngõ đi thành phố Vĩnh Long và toàn vùng đồng bằng sông Cửu Long, sở hữu vị trí thuận lợi trong giao thông, có nhiều kênh rạch lớn nhỏ, có các vườn trái cây sum suê quanh năm, có các di tích lịch sử quan trọng như các nhà cổ tại làng Đông Hòa Hiệp. Chợ nổi Cái Bè một loại hình họp chợ ấn tượng mang đậm màu sắc văn hóa vùng miền Tây sông nước của người dân Nam Bộ... là những điều kiện, tìm năng góp phần thúc đẩy phát triển loại hình du lịch sinh thái tại huyện Cái Bè. Nhưng thực tế, du lịch sinh thái huyện Cái Bè chưa thực sự phát triển tương xứng với các tìm năng vốn có, nhiều tìm năng về du lịch sinh thái chưa được khai thác, chưa thu hút được nhiều khách du lịch, các sản phẩm du lịch còn bị trùng lặp, đơn điệu với các tỉnh thành trong khu vực đồng bằng sông Cửu Long. Bài viết này phân tích thực trạng ngành du lịch nơi đây để đưa ra một số biện pháp nhằm hướng đến phát triển du lịch sinh thái ở huyện Cái Bè, tỉnh

Cite this article as: Nguyen Thi Thuy Duyen, & Huynh Ngoc Tuan (2025). Some issues about eco-tourism development in Cai Be District, Tien Giang Province. *Ho Chi Minh City University of Education Journal of Science*, 22(1), 132-144.

Tiền Giang, góp phần thúc đẩy hoạt động phát triển du lịch tại huyện Cái Bè nói riêng và tỉnh Tiền Giang nói chung.

2. Giải quyết vấn đề

2.1. Tiềm năng phát triển du lịch sinh thái huyện Cái Bè tỉnh Tiền Giang

2.1.1. Khái quát về huyện Cái Bè

Cái Bè là huyện nằm cách trung tâm thành phố Mỹ Tho 50 km về phía tây, cách Thành phố Hồ Chí Minh 113 km. Tiếp giáp các khu vực phía bắc giáp tỉnh Long An, phía nam giáp tỉnh Vĩnh Long, phía đông giáp huyện Cai Lậy và phía tây giáp tỉnh Đồng Tháp. Diện tích tự nhiên của huyện Cái Bè là 420,9 km², chiếm 17,23% diện tích toàn tỉnh. Huyện được chia thành 24 đơn vị hành chính với 1 thị trấn và 24 xã gồm: thị trấn Cái Bè, Đông Hoà Hiệp, Mỹ Lương, Hoà Khánh, Hội Cư, An Hữu, Hoà Hưng, Hậu Thành, An Thái Trung, Thiện Trí, Mỹ Đức Đông, Mỹ Đức Tây, An Thái Đông, Tân Thanh, Tân Hưng, Mỹ Lợi A, Mỹ Lợi B, Mỹ Trung, Thiện Trung, Hậu Mỹ Trinh, Hậu Mỹ Phú, Hậu Mỹ Bắc A, Hậu Mỹ Bắc B và Mỹ Tân. (Electronic portal of Cai Be district, 2023). Hệ thống đường giao thông huyện có: tuyến quốc lộ 1A dài 27km chạy dọc từ Đông sang Tây, tuyến quốc lộ 30 từ ngã ba xã An Thái Trung đi Đồng Tháp dài 9km. Ngoài ra, trong huyện còn có nhiều tuyến tỉnh lộ như các đường 861, 863, 865, 869, 875 với tổng chiều dài gần 60km. Ngoài đường bộ, huyện Cái Bè còn có các kênh rạch quan trọng gồm: rạch Cái Bè, rạch Bằng Lăng, rạch Cái Cối, rạch Cỏ Cò, rạch Trà Lọt, kênh 28, rạch Ruộng và hàng chục kênh, rạch lớn nhỏ khác, chằng chịt đan xen với tổng chiều dài trên 500km. (Electronic portal of Cai Be district, 2023). Huyện Cái Bè là một trong những huyện có diện tích lớn nhất, huyện nằm bên bờ bắc của cầu Mỹ Thuận, là khu vực cửa ngõ đi các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long, sở hữu vùng đất trù phú với nền kinh tế nông nghiệp phát triển mạnh với các vườn trái cây lớn như Cái Bè, An Hữu... với các sản vật nổi tiếng như bưởi Cỏ Cò, xoài cát Hoà Lộc... Chợ nổi Cái Bè cũng là một trong những chợ đầu mối nông sản nổi tiếng ở miền Tây. (Electronic portal of Cai Be district, 2023).

2.1.2. Tài nguyên du lịch sinh thái huyện Cái Bè

Tài nguyên du lịch tự nhiên

Cái Bè thuộc khí hậu nhiệt đới gió mùa nên nhiệt độ bình quân cao, một nền nhiệt tương đối ổn định, thuận lợi phát triển du lịch. Có hai mùa rõ rệt là mùa mưa và mùa khô. Thời tiết không quá nóng cũng không quá lạnh, tạo cảm giác dễ chịu cho du khách, thuận lợi để phát triển hoạt động du lịch sinh thái tham quan trải nghiệm tại các khu du lịch mang đậm bản chất miền Tây sông nước như đánh bắt cá, tham quan vườn trái cây, chèo xuồng... (Chu, 2019).

Nguồn nước từ khu vực sông Cái Bè là nguồn tài nguyên nước chính và quan trọng kết hợp với thổ nhưỡng đất phù sa do sông Tiền bồi đắp tạo nên các cồn đất, thuận lợi để phát triển nông nghiệp trồng cây ăn trái cung cấp cho thị trường trong và ngoài nước như bưởi Cỏ Cò, sầu riêng Ngũ Hiệp, xoài cát Hòa Lộc, quýt Cái Bè... (Chu, 2019).

Chợ nổi Cái Bè với khung cảnh buôn bán trên sông của các tàu, thuyền chở hàng hóa chủ yếu là các nông sản của huyện Cái Bè cũng như trong khu vực, du khách có thể mua các sản vật về làm quà, có thể dùng bữa sáng là các món ăn quen thuộc gắn gũi với người dân nơi đây như: bún riêu, bánh canh, hủ tếu...

Sông Tiền chảy qua địa phận huyện Cái Bè làm cho sản vật địa phương nơi đây dồi dào, người dân có thêm nguồn thu nhập từ việc nuôi trồng thủy hải sản trên sông Tiền, hình ảnh người dân địa phương khai thác nguồn lợi thủy hải sản từ sông Tiền sẽ là một trong những nét độc đáo cho bức tranh du lịch sinh thái của huyện Cái Bè. (Chu, 2019).

Tài nguyên du lịch văn hóa

Huyện Cái Bè có hệ thống các di tích kiến trúc nghệ thuật, các di tích lịch sử ghi dấu ấn lịch sử của dân tộc. Tượng đài chiến thắng Cổ Cò được xây dựng hoàn thành vào năm 2015 tại ấp Thái Hòa, xã An Thái Đông, huyện Cái Bè là nơi ghi lại chiến công oanh liệt của các lực lượng vũ trang và nhân dân xã An Thái Đông (Chu, 2019).

Đình Ông Lữ không chỉ là di tích mang đậm nét nghệ thuật của kiến trúc Việt Nam cuối thế kỉ XVIII đầu thế kỉ XIX. Đình tọa lạc bên bờ sông Cái Thia, được xây dựng theo kiểu chữ Tam, kiểu kiến trúc có ba nếp nhà song song, gồm võ ca, võ quy và chánh điện (hạ, trung và thượng). (Chu, 2019).

Nhà thờ Cái Bè tọa lạc bên ngã ba sông Cái Bè – nơi tụ họp của chợ nổi Cái Bè nổi tiếng. Nhà thờ Cái Bè nổi bật giữa một vùng sông nước tấp nập thuyền bè qua lại, được xây dựng từ năm 1929-1932 do linh mục Adophe Keller người Đức và bà con giáo xứ Cái Bè góp phần xây dựng (Chu, 2019).

Làng cổ Đông Hòa Hiệp là một trong những làng cổ sở hữu nhiều ngôi nhà cổ được công nhận là di tích quốc gia, như nhà cổ Ba Đức, nhà cổ Anh Kiệt, nhà cổ Cay Huy... Những ngôi nhà cổ tại đây mang đậm nét kiến trúc hoa văn cổ của Nam Bộ thời xưa được thể hiện qua những bức gỗ, cột được chạm khắc công phu đã tồn tại hơn 100 năm tuổi (Chu, 2019).

Làng cốm An Ninh, xã Đông Hòa Hiệp, huyện Cái Bè nằm cạnh dòng sông Cái Bè hiền hòa. Trải qua bao thăng trầm, các hộ dân nơi đây vẫn giữ lại nghề truyền thống của gia đình với các lò lớn như Hải Vân, Ngọc Lợi, Cửu Long. Đặc biệt, lò cốm Ngọc Lợi ra đời vào những ngày đầu vẫn còn trụ lại đến bây giờ. Đây là sẽ một trong những sản phẩm góp phần thu hút khách du lịch khi đến huyện Cái Bè (Yen, 2020).

Ẩm thực của huyện Cái Bè đa dạng và phong phú, nổi tiếng là với nhiều món như: ốc gạo hấp, chuối quét dừa, cá lóc nướng trui, cá ngát nấu cơm mẻ, chả giò rế, vịt nấu chao, lẩu mắm cá hú bông lục bình..., tạo nên văn hóa ẩm thực độc đáo của địa phương.

Với nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên và du lịch văn hóa nêu trên, Cái Bè có nhiều thuận lợi trong việc phát triển du lịch sinh thái, cũng như góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế của tỉnh Tiền Giang.

2.2. Thực trạng du lịch sinh thái huyện Cái Bè, tỉnh Tiền Giang

2.2.1. Cơ sở vật chất - kỹ thuật

Hiện tại, huyện Cái Bè có Mekong Riverside Boutique Resort & Spa và Mekong Lodge Resort là hai cơ sở nghỉ dưỡng đạt tiêu chuẩn phục vụ 2 sao nổi bật nhất của huyện. Mekong Riverside Boutique Resort & Spa có cơ sở phòng 50 phòng được thiết kế theo phong cách miệt vườn với sự trang bị tiện nghi cho khách lưu trú. Mekong Lodge Resort có công suất là 52 phòng các phòng được xây dựng tỉ mỉ bằng gỗ theo phong cách các khu vườn nông thôn, xung quanh là các vườn cây ăn quả. Đây là 2 cơ sở lưu trú nổi bật nhất của huyện Cái Bè về độ tiện nghi, sang trọng nhưng lại gần gũi với thiên nhiên nhằm đáp ứng các nhu cầu cao cấp của khách du lịch.

Loại hình lưu trú homestay tại các nhà dân tập trung nhiều nhất tại khu vực Làng cổ Đông Hòa Hiệp, tiêu biểu là homestay Nhà cổ ông Ba Đức, Nhà cổ ông Kiệt... Ngoài ra tại đây còn có các nhà nghỉ, khách sạn 1 sao có thể đáp ứng nhu cầu của các khách du lịch nhưng vẫn tương đối đảm bảo sự thoải mái cho du khách. Các khách sạn này nằm dọc tuyến quốc lộ, các tuyến đường lớn giúp các du khách dễ dàng tiếp cận các điểm tham quan.

Cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch của huyện Cái Bè gia tăng qua từng năm nhưng nhìn chung vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu phát triển, đặc biệt là về các yêu cầu quy mô, sự tiện nghi, còn thiếu các dịch vụ cao cấp, hiện chưa có các cơ sở lưu trú đạt chuẩn 3 sao trở lên, chủ yếu là nhà nghỉ, khách sạn bình dân và homestay. Tại huyện Cái Bè, các nhà nghỉ, khách sạn còn hạn chế, phần lớn là do hoạt động du lịch tại đây chưa thực sự nổi trội, đa số các dịch vụ khách sạn, nhà hàng do các cá nhân hoặc doanh nghiệp quản lý nên chưa có sự đồng nhất trong chính sách phát triển du lịch của huyện, quy mô tổ chức còn đơn lẻ, chưa có sự đồng bộ. Mô hình lưu trú homestay chưa phát triển rộng rãi, còn hạn chế về cách thức vận hành...

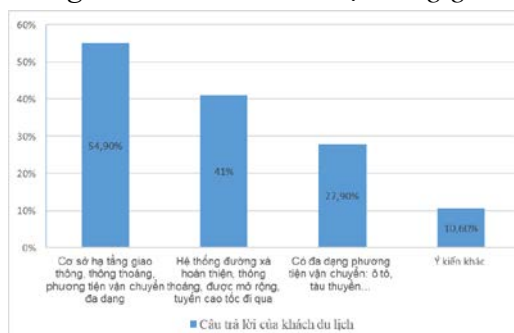
Về cơ sở ăn uống, huyện Cái Bè có trên 20 nhà hàng và quán ăn lớn phục vụ khách du lịch và khách dừng chân trên đường từ miền Tây về Thành phố Hồ Chí Minh và ngược lại, như: nhà hàng Xẻo Mây, nhà hàng Lê Trí, nhà hàng Thái An, quán ăn Nhà Cổ, bánh xèo Quỳnh Anh... Tại các nhà cổ như nhà cổ Ba Đức, nhà cổ ông Kiệt cũng có phục vụ nhu cầu ăn uống của du khách với các món ăn mang đậm hương vị miền Tây. Đồng thời, huyện còn có các cơ sở kinh doanh ăn uống nhỏ lẻ dọc các tuyến đường lớn của huyện đến các tuyến đường nông thôn (Chu, 2019).

Số liệu trên cho thấy các cơ sở kinh doanh nhà hàng, ăn uống chưa thực sự tương xứng với các tiềm năng du lịch mà huyện Cái Bè đang sở hữu, chưa đáp ứng nhu cầu phát triển du lịch của huyện Cái Bè ở thời điểm hiện tại và trong tương lai.

Cơ sở vui chơi giải trí của huyện Cái Bè gần như là không có, các điểm vui chơi về đêm cũng chưa thực sự phát triển, thiếu các trung tâm mua sắm lớn, hiện chỉ có 1 siêu thị coopmart.

Để hiểu rõ hơn về đánh giá của khách du lịch đối với hệ thống giao thông tác giả đã tiến hành khảo sát, kết quả thu được như sau:

Biểu đồ 1. Đánh giá của du khách về hệ thống giao thông hạ tầng

Nguồn: Số liệu khảo sát của tác giả, 2023

Biểu đồ 1 cho thấy, trong số 122 khách du lịch được khảo sát, khi được hỏi “ Quý khách có đánh giá gì về hệ thống đường giao thông hạ tầng tại đây?”, kết quả cho thấy có 54,9% du khách nhận xét “Cơ sở hạ tầng giao thông thông thoáng để di chuyển, phương tiện vận chuyển đa dạng”, 41% du khách nhận xét “Hệ thống đường xá hoàn thiện, thông thoáng, được mở rộng, có tuyến cao tốc đi qua”, 27,9% du khách nhận xét “Có đa dạng các phương tiện vận chuyển: ô tô, thuyền...” (Tác giả khảo sát, 2023). Đây là một dấu hiệu đáng mừng, cho thấy hệ thống cơ sở hạ tầng giao thông phục vụ trong du lịch nói chung và các hoạt động khác đang dần được hoàn thiện từ đó tạo điều kiện thuận lợi cho việc kết nối, lưu thông vận chuyển khách du lịch là cơ sở vững chắc để du lịch huyện Cái Bè ngày càng phát triển hơn kết nối được nhiều du khách đến trải nghiệm du lịch tại huyện.

2.2.2. Thực trạng phát triển sản phẩm du lịch sinh thái

Tham quan, khám phá miệt vườn trái cây: Trải nghiệm hái trái cây miệt vườn là một trong những sản phẩm được nhiều du khách lựa chọn khi đến với du lịch sinh thái huyện Cái Bè. Khi đến đây các du khách sẽ được check-in tại các vườn trái cây trĩu quả; các du khách sẽ được vào tận các vườn trái cây để tự tay hái và thưởng thức các đặc sản của vùng, du khách sẽ được cảm nhận bầu không khí trong lành và mát mẻ.

Tham quan, tìm hiểu về chợ nổi Cái Bè: Đến với chợ nổi Cái Bè vào lúc trời hừng sáng, du khách có thể chứng kiến khung cảnh các ghe thuyền, tập nập buôn bán với đủ loại hàng hóa, từ các nông sản địa phương, dọc theo các con thuyền bán nông sản là các ghe thuyền bán các thức ăn sáng như: bánh canh, hủ tiếu, bún riêu, bánh mì, bún... các món ăn quen thuộc của người dân nơi đây, bên cạnh đó có nhiều chiếc ghe bán nước giải khát: cafe, nước ngọt, nước dừa, sữa đậu nành...

Hiện nay, chợ nổi Cái Bè đang đối mặt với nhiều nguy cơ là mất vẻ đẹp vốn có của nó, so với thập niên 90, chợ nổi hiện tại không còn đông đúc như trước, số lượng ghe tàu đã giảm đi rất nhiều. Theo khảo sát, vào tháng 10/2020, chợ nổi Cái Bè chỉ còn 120 đến 150 tàu ghe. Nguyên nhân chính khiến thương lái bỏ nghề mua bán là do cuộc sống trôi nổi, việc làm ăn không còn tốt như xưa. Về lí thuyết, nếu mỗi năm chợ nổi giảm 20 đến 30 tàu kia thì đến 2030-2040 chợ nổi Cái Bè sẽ biến mất (Vo, 2022).

Tham quan, khám phá nét đẹp kiến trúc của các nhà cổ tại Làng cổ Đông Hòa Hiệp: Đến với làng cổ Đông Hòa Hiệp, du khách được ngắm nhìn các ngôi nhà cổ có tuổi đời lên đến trăm năm mà còn được tham quan các khu vườn trái cây xung quanh nhà. Việc khai thác du lịch tại các ngôi nhà cổ thuộc làng cổ Đông Hòa Hiệp tương đối tốt, bên cạnh đó vẫn còn nhiều hạn chế về các dịch vụ bổ sung bên cạnh hoạt động chính là tham quan nhà cổ. Thiếu đi các sản phẩm bổ sung vui chơi giải trí, thiếu đi các hoạt động về tìm hiểu về cuộc sống của người dân địa phương.

Tham quan, mua sắm, trải nghiệm tại làng cốm An Ninh: Hiện tại, làng cốm An Ninh, xã Đông Hòa Hiệp, huyện Cái Bè, cho ra mắt khá đa dạng các sản phẩm: cốm vani, cốm gừng, cốm sầu riêng, cốm dứa... Lợi thế của làng cốm An Ninh là có vị trí nằm trong khu du lịch sinh thái chợ nổi Cái Bè, nhờ đó mà làng cốm được nhiều du khách biết đến. Khi đến đây du khách được tận mắt chứng kiến quá trình sản xuất các mẻ cốm thơm ngon, quy trình làm cốm, các công đoạn để tạo nên một bánh cốm gửi đến tay thực khách, các du khách khi tham quan trải nghiệm còn được các gia chủ mời thưởng thức các loại cốm thơm ngon.

Ngoài việc trải nghiệm tham gia vào quy trình sản xuất, du khách có thể mua cốm với đa dạng các mùi vị thơm ngon để làm quà cho người thân, bạn bè (Yen, 2020). Ngày nay do nhiều yếu tố tác động mà nghề làm cốm ở làng An Ninh đang dần bị mai một nhiều hộ dân đã từ bỏ nghề cốm chuyển sang các ngành nghề khác để mưu sinh, các hộ sản xuất truyền thống không có người tiếp nối dẫn đến nghề bị mai một dần theo thời gian.

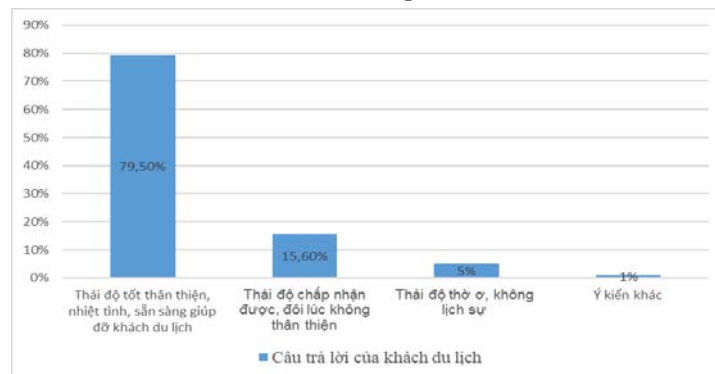
2.2.3. Nguồn nhân lực phục vụ du lịch

Nguồn nhân lực trong du lịch là một trong những yếu tố rất quan trọng, góp phần vào sự phát triển của du lịch ở Tiền Giang nói chung và Cái Bè nói riêng. Về số lượng, theo thống kê toàn tỉnh Tiền Giang có 5.680 lao động trong lĩnh vực du lịch (Tri, 2022); Cái Bè hiện đang có 10 hướng dẫn viên quốc tế và nội địa, nhân lực phục vụ trong lĩnh vực lưu trú và ăn uống khoảng 150 người (số liệu từ trung tâm dịch vụ du lịch Cái Bè)

Nguồn nhân lực của huyện khá dồi dào nhưng vẫn chưa có trình độ chuyên môn cao do chưa qua đào tạo, tập huấn... Đội ngũ hướng dẫn viên một phần đã làm quen và có kinh nghiệm làm việc lâu năm nên có thể linh hoạt xử lý các vấn đề cũng như hoạt động thuyết minh, hoạt động hoạt náo, thì bên cạnh đó số còn lại thiếu nền tảng kiến thức lịch sử, văn hóa, sinh thái, con người của địa phương nên khi tương tác với du khách chưa có khả năng thu hút và tạo ấn tượng cho du khách.

Trình độ ngoại ngữ còn hạn chế, gây ảnh hưởng đến quá trình giao tiếp, thuyết minh và ứng xử giao tiếp văn hóa, không đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của khách du lịch đặc biệt là các du khách quốc tế khi đến với du lịch sinh thái huyện Cái Bè. Một số hộ tham gia hoạt động kinh doanh chỉ nghĩ đến lợi ích trước mắt nên thiếu đầu tư chiều sâu, chưa thay đổi phong cách phục vụ (Chu, 2019).

Biểu đồ 2. Thái độ của nhân viên phục vụ tại các điểm du lịch

Nguồn: Số liệu tác giả khảo sát, 2023

Theo kết quả khảo sát của tác giả (xem Biểu đồ 2), khảo sát 122 khách du lịch, khảo sát về nội dung “Thái độ của nhân viên phục vụ tại các điểm du lịch”, kết quả khảo sát cho thấy rằng 79,5% khách du lịch đánh giá thái độ nhân viên ở mức “tốt thân thiện, nhiệt tình, sẵn sàng giúp đỡ khách du lịch”, 15,6% là ghi nhận về đánh giá “chấp nhận được, đôi lúc không thân thiện” đây là một tín hiệu đáng mừng cho ngành du lịch của huyện Cái Bè. Bên cạnh đó vẫn còn ghi nhận vài trường hợp nhân viên có thái độ cộc cằn, thờ ơ, thiếu chuyên nghiệp trong công việc (Theo tác giả khảo sát, 2023).

Đây là tín hiệu khả quan cho thấy nhân lực phục vụ du lịch biết cách làm hài lòng các du khách, đem đến các trải nghiệm tốt cho khách du lịch. Việc nhân viên phục vụ chủ động quan tâm chăm sóc khách sẽ là một điểm cộng lớn để quảng cáo truyền thông cho các điểm đến. Nguồn nhân lực có đào tạo chuyên nghiệp sẽ góp phần đưa danh tiếng điểm đến ngày càng phát triển ngược lại sẽ mang đến những tiêu cực. Các hạn chế về thái độ phục vụ của nhân viên cần phải được khắc phục kịp thời, tránh để lâu gây ảnh hưởng đến hình ảnh điểm đến.

2.2.4. Hoạt động bảo vệ tài nguyên, môi trường du lịch sinh thái

Thực trạng hoạt động bảo vệ tài nguyên

Hiện trạng của các nhà cổ trên khu vực địa bàn huyện Cái Bè đã có nhiều nhà cổ được trùng tu, sửa chữa, phục dựng nhưng vẫn đảm bảo giữ được các nét đẹp truyền thống cổ xưa; các nhà cổ như: nhà cổ của ông Trần Tuấn Kiệt và nhà cổ của ông Phan Văn Đức được tổ chức JICA trùng tu và bảo tồn; hiện 2 nhà cổ trên là những điểm tham quan được nhiều du khách ghé thăm.

Bên cạnh đó còn có các nhà cổ đang bị xuống cấp do thời gian, các căn nhà cổ chủ yếu làm bằng gỗ bị mối mọt ăn mòn xuống cấp hư hỏng cần trùng tu bảo dưỡng.

Hiện trạng chợ nổi Cái Bè ngày càng đi xuống do vắng khách cùng với đó là số tàu thuyền ngày càng giảm đi dần. Thực tế vào năm 2017, Ủy ban nhân dân huyện Cái Bè đã lập nên đề án “Bảo tồn và phát huy chợ nổi Cái Bè”, nhằm hướng đến hoạt động ổn định của chợ nổi, đảm bảo số lượng ghe, tàu neo đậu. Sau thời gian thực hiện đề án, kết quả nhận được từ đề án này được đánh giá là kém hiệu quả, hoạt động tại chợ nổi ngày càng đi xuống, vắng khách, số tàu neo đậu cũng giảm dần.

Tại các làng nghề truyền thống của huyện Cái Bè cũng chịu tình trạng chung như chợ nổi Cái Bè. Nhiều hộ dân sản xuất thủ công truyền thống đã bỏ nghề chuyển sang ngành nghề khác, như làng An Ninh, nhiều hộ dân đã từ bỏ nghề cốm chuyển sang các ngành nghề khác để mưu sinh, các hộ sản xuất truyền thống không có người tiếp nối dẫn đến nghề bị mai một dần theo thời gian.

Thực trạng môi trường du lịch tại các điểm đến

Tại chợ nổi Cái Bè hoạt động khai thác du lịch trên sông, tình trạng xả rác xuống sông gây mất cảnh quang du lịch, rác thải cùng với lục bình trên sông tạo nên hình ảnh nhót nhác cho chợ nổi Cái Bè; một điều còn thường xuyên diễn ra là khi đi trên thuyền không có nhà vệ sinh nên người dân hay phóng uế trên sông vô tình làm cho hình ảnh du lịch chợ nổi Cái Bè kém đẹp trong mắt du khách.

Tại các khu vực nhà cổ, các điểm tham quan đều đã được trang bị các thùng rác, các nhân viên dọn dẹp vệ sinh với mục đích bảo vệ môi trường tạo nên cảnh quang môi trường trong sạch, các hộ dân kinh doanh homestay cũng đã có chuẩn bị, bố trí các thùng rác trong khuôn viên, xây dựng các hệ thống xử lý chất thải, thu gom các chất thải sinh hoạt để xử lý tránh gây ô nhiễm môi trường, các đoàn khách khi đến du lịch tại đây đều có ý thức trong việc bảo vệ môi trường, giữ vệ sinh chung, không xả rác bừa bãi.

Theo “bảng khảo sát các chất lượng dịch vụ du lịch sinh thái tại huyện Cái Bè tỉnh Tiền Giang” từ 120 du khách, khảo sát về “Tình trạng vệ sinh môi trường tại các điểm du lịch” cho thấy đánh giá về tình trạng vệ sinh môi trường ở mức đảm bảo tốt, số khảo sát cho thấy ý kiến của du khách về vệ sinh môi trường được đảm bảo, sạch sẽ chiếm tỉ lệ cao nhất 83,2%, xếp sau là ý kiến rác thải được thu gom, có nhân viên dọn dẹp chiếm tỉ lệ 31,9% (Tác giả khảo sát, 2023).

Đây được xem như là tín hiệu đáng mừng so với các điểm du lịch khi khai thác một thời gian thì tình trạng vệ sinh không đảm bảo gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến điểm du lịch, một điểm sáng trong công tác bảo vệ môi trường tại điểm đến cần được duy trì và phát huy. Để hoạt động khai thác du lịch được đảm bảo phát triển bền vững.

2.2.5. Hoạt động xúc tiến, quảng bá du lịch sinh thái

Tỉnh Tiền Giang tổ chức Lễ hội Văn hóa, Thể thao và Du lịch năm 2019 với nhiều hoạt động đặc sắc như: Hội chợ, triển lãm, thương mại, ẩm thực; diễn đàn “Thanh niên khởi nghiệp về lĩnh vực du lịch”; tổ chức đoàn Famtrip khảo sát các tour, tuyến, điểm du lịch... một trong những kì vọng chính là tạo thêm động lực, chấp thêm đôi cánh cho ngành du lịch địa phương bước lên một nấc thang mới, đóng góp vào sự tăng trưởng kinh tế - xã hội một cách mạnh mẽ và bền vững những năm 2019 - 2020 và tầm nhìn 2030 như mục tiêu Nghị quyết số 11-NQ/TU của Tỉnh ủy đã đề ra (Minh Tri, 2019).

Sở Văn hóa, Thể thao và du lịch tỉnh Tiền Giang đã phối hợp với Sở Du lịch Thành phố Hồ Chí Minh cùng các tỉnh, thành đồng bằng sông Cửu Long tổ chức trên 8 đoàn doanh nghiệp lữ hành khảo sát các tuyến, điểm du lịch để xây dựng tour, tuyến liên kết gắn với mời

gọi đầu tư phát triển du lịch, xúc tiến quảng bá các thị trường trọng điểm, chia sẻ kinh nghiệm trong quản lý nhà nước về du lịch... (Chi, 2023).

Năm 2022 huyện Cái Bè tổ chức lễ hội Văn hóa - Du lịch Làng cổ Đông Hòa Hiệp, đây là một sự kiện có quy mô cấp huyện nhưng có sức ảnh hưởng cả tỉnh Tiền Giang với nhiều hoạt động được triển khai như: Không gian thiêu sản phẩm du lịch, sản phẩm OCOP; Biểu diễn Đờn ca tài tử; Hội thi “Âm thực du lịch”, Hội thi “Làm bánh dân gian”; Trưng bày tác phẩm chung nghi; Hội thi đua xuồng, thả đèn hoa đăng, chương trình biểu diễn nghệ thuật hàng đêm... (Thanh Hai, 2022).

Những hoạt động lễ hội này chưa được truyền thông rộng rãi đến du khách, chủ yếu thông tin qua đài truyền hình Tiền Giang, các tỉnh lân cận, các trang thông tin của huyện, tỉnh; chưa được nhiều báo uy tín đưa tin nên du khách chưa biết đến nhiều.

Các công tác quản lý nhà nước về du lịch thiếu đầu mối, thiếu các chiến lược phát triển lâu dài, thiếu bám sát vào thực tiễn. Các chiến lược còn chưa nhấn mạnh vào điểm đặc biệt của tài nguyên, chưa tô đậm nét đặc trưng của từng loại hình du lịch, từng sản phẩm riêng, không có kinh phí cho các hoạt động quảng bá chuyên nghiệp; chưa có các chiến lược tuyên truyền, các chương trình quảng bá du lịch mang đậm màu sắc du lịch đặc thù của huyện Cái Bè.

2.3. Một số biện pháp phát triển du lịch sinh thái ở huyện Cái Bè, tỉnh Tiền Giang

Sau khi phân tích thực trạng, tác giả đề xuất một số biện pháp để phát triển du lịch sinh thái ở huyện Cái Bè, tỉnh Tiền Giang như sau:

Tăng cường đầu tư xây dựng cơ sở vật chất - kĩ thuật phục vụ du lịch

Lập kế hoạch chi tiết về nhu cầu phát triển các cơ sở lưu trú theo hạng sao trên địa bàn huyện làm cơ sở đầu tư, nâng cấp, cải tạo phát triển hệ thống cơ sở lưu trú đạt mục tiêu về số lượng và chất lượng phải đảm bảo bước hiện đại hóa cơ sở vật chất du lịch. Đầu tư trang bị, ứng dụng công nghệ hiện đại vào quy trình làm việc như: quầy tự động check in để khách hàng có thể tự mình check - in...

Thực hiện hiện đại hóa hệ thống cơ sở lưu trú với đa dạng các loại hình dịch vụ đảm bảo hệ thống cơ sở lưu trú đầy đủ tiện nghi các vật dụng, trang bị nội thất hiện đại có đầy đủ các chức năng, phòng hội nghị, hội thảo.

Khuyến khích đầu tư phát triển các cơ sở lưu trú du lịch gắn gũi với thiên nhiên phục vụ loại hình du lịch sinh thái như homestay, camping.

Chủ động lập các kế, định hướng cụ thể để thu hút các nhà đầu tư trong và ngoài nước vào hoạt động du lịch, xây dựng các khu du lịch, các điểm.

Đa dạng hóa các sản phẩm du lịch sinh thái

Xây dựng các hợp tác xã để đưa khách tham quan các vườn trái cây tại huyện Cái Bè, trải nghiệm các hoạt động hái trái cây, tham quan, tìm hiểu quy trình chăm sóc các loại cây ăn quả. Kết hợp với hoạt động trải nghiệm ẩm thực thưởng thức các món ăn đậm chất địa phương, được chế biến khéo léo qua đôi bàn tay của chính người dân nơi đây, như: cá lóc nướng trui, cá tai tượng chiên xù... Bổ sung hoạt động giải trí giao lưu đờn ca tài tử tại các điểm tham quan miệt vườn, làm đa dạng sản phẩm.

Ứng dụng mô hình “cây xoài nhà tôi” của tỉnh Đồng Tháp vào các vườn trái cây của huyện Cái Bè để quảng bá, tiêu thụ nông sản tại chỗ, góp phần xây dựng thương hiệu du lịch của huyện.

Đối với hoạt động tham quan tại chợ nổi Cái Bè: Cần phải khuyến khích các chủ ghe tàu gắn bó với chợ nổi. Trong trường hợp các chủ ghe không đủ nguồn vốn để duy trì hoạt động thì các cơ quan nhà nước cần phải thực hiện các chính sách hỗ trợ vốn, không chỉ là đối với các ghe tàu bán hàng nhỏ lẻ mà còn đối với các chủ bán sỉ. Đây là một trong những nguồn lực làm cho chợ nổi trở nên đông đúc, nhộn nhịp. Xây dựng các khu vực nhà bè trên sông để phục vụ khách du lịch tham quan, ăn uống, mua sắm, buôn bán các sản phẩm đặc trưng của huyện Cái Bè. Đầu tư xây dựng các cơ sở hạ tầng nâng cấp tàu, thuyền hiện đại, đảm bảo an toàn cho du khách.

Kết nối với các làng nghề truyền thống để tạo nên các hoạt động nhằm tăng cường sự đa dạng cho các du khách trải nghiệm, có thể đầu tư mở các buổi “workshops” làm các sản phẩm thủ công mỹ nghệ, các đồ dùng truyền thống thiên hướng thân thiện với môi trường.

Xây dựng tour du lịch trải nghiệm ẩm thực đặc sắc của huyện thông qua hình thức chợ quê. Đây là tour du lịch mà du khách có thể hòa mình vào không gian làng quê, phong cảnh sông nước miệt vườn với các món ăn nhà làm, chủ yếu là các món ăn đậm chất miền Tây sông nước được người dân địa phương chế biến và bày bán các nông sản từ vườn nhà như rau củ quả.

Phát triển mô hình dịch vụ may áo bà ba “thần tốc” để có thể đáp ứng nhu cầu mua sắm của khách du lịch khi đến với du lịch sinh thái Cái Bè. Phát triển các tiệm may trang phục áo bà ba một cách nhanh chóng trong khoảng thời gian 2 đến 3 tiếng để có sản phẩm là bộ áo bà ba đúng với sở thích và số đo của khách. Bộ trang phục này du khách có thể mặc để tham gia các hoạt động tham quan tại các điểm du lịch sinh thái của huyện Cái Bè hoặc mang về làm quà cho gia đình và người thân. Đây sẽ là một loại hình sản phẩm mới cho du lịch sinh thái huyện Cái Bè, góp phần làm đa dạng các sản phẩm du lịch sinh thái của huyện.

Phát triển loại hình sản phẩm trải nghiệm trên sông như hoạt động chèo sup trên sông Cái Bè, tận dụng hệ sinh thái sông nước của huyện là dòng sông Cái Bè cùng các con rạch nhỏ. Đây là loại hình trải nghiệm còn khá mới đối với du lịch sinh thái huyện Cái Bè, nên cần có các chính sách phát triển để thu hút khách du lịch. Du khách đến đây sẽ được tận hưởng bầu không khí trong lành, len lỏi vào các con lạch dưới tán dừa nước, hoạt động này có thể liên kết với các làng nghề truyền thống để du khách có thể tham quan...

Đẩy mạnh công tác đào tạo, bổ sung nguồn nhân lực phục vụ du lịch

Tăng cường bồi dưỡng năng lực của đội ngũ quản lý tại địa phương, ngoài các chương trình đào tạo nhân lực trung, dài hạn tại chỗ, cần phải có các chính sách thu hút, các giải pháp để khuyến khích nguồn lao động từ các trường đại học. Quan tâm đào tạo nguồn nhân lực hướng dẫn viên có trình độ ngoại ngữ tại các điểm du lịch.

Tổ chức các lớp tập huấn về kỹ năng kinh doanh du lịch, bồi dưỡng nghiệp vụ kiến thức chuyên môn cho đội ngũ nhân viên. Thường xuyên tổ chức các hoạt động kiểm tra, đánh giá năng lực phục vụ của các nhân viên tại điểm đến, để kịp thời xây dựng các chương trình tập huấn bổ sung kiến thức, góp phần nâng cao chất lượng phục vụ khách du lịch.

Tổ chức các buổi tập huấn cho các cơ sở kinh doanh dịch vụ ăn uống, các cơ sở chế biến thực phẩm đóng gói, qua lưu niệm về các yêu cầu bảo vệ môi trường, vệ sinh an toàn thực phẩm để đảm bảo tính phát triển du lịch bền vững.

Phối hợp với các đơn vị đào tạo du lịch để tổ chức các lớp tập huấn ngắn hạn dành cho người dân địa phương tham gia hoạt động du lịch tại chính mảnh đất của mình, tổ chức các lớp tập huấn về các kỹ năng phục vụ, giao tiếp với du khách...

Nâng cao hoạt động bảo vệ tài nguyên, môi trường du lịch sinh thái

Trang bị các thùng rác tại các khu vực trong khuôn viên của điểm du lịch, bố trí nhân viên dọn vệ sinh thường xuyên. Các điểm du lịch cần tự xây dựng cho mình cái hệ thống xử lý nước thải riêng trước khi thải ra môi trường ở khu vực nước sinh hoạt, tự xây dựng khu vực chứa rác thải, các hố lấp thu gom đến bãi rác chung.

Thanh tra, kiểm định định kì, đột xuất để kịp thời phát hiện các hành vi, vi phạm về bảo vệ môi trường, ngăn ngừa các vi phạm và có các chính sách xử phạt thật nặng trong trường hợp vi phạm nghiêm trọng ảnh hưởng đến môi trường du lịch.

Nâng cao ý thức của người dân trong việc bảo vệ môi trường. Phát động phong trào toàn dân bảo vệ môi trường, các cuộc thi về môi trường nhằm khuyến khích người dân cũng như khách du lịch tham gia bảo vệ môi trường.

Khuyến khích các du khách khi đến tham quan tại các điểm du lịch nên sử dụng các phương tiện thân thiện với môi trường như xe đạp để không tạo ra khói bụi làm ảnh hưởng đến bầu không khí, ít tổn hại đến các tài nguyên du lịch.

Tăng cường hoạt động xúc tiến, quảng bá du lịch sinh thái

Đẩy mạnh các hoạt động quảng bá ở những thị trường như Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội...; khai thác nguồn khách từ khu vực Đông Nam Bộ bằng các hoạt động xúc tiến quảng bá hình ảnh theo các tuyến quốc lộ 1A.

Ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng các trang mạng xã hội được mọi người yêu thích như Tik Tok, Facebook... để tổ chức các chương trình du lịch trải nghiệm kết hợp với quảng bá các mặt hàng nông sản, sản phẩm truyền thống, mời các nhà sáng tạo nội dung có sức ảnh hưởng trên mạng xã hội để quảng bá cho hình ảnh du lịch của huyện cũng như các sản phẩm truyền thống, nông sản.

Phối hợp với các sở, ban ngành thông tin truyền thông về các hoạt động xúc tiến quảng bá phát triển du lịch thông qua các website du lịch của tỉnh Tiền Giang, cũng như website của huyện Cái Bè có nhiệm vụ chức năng cung cấp thông tin về các điểm đến trong huyện.

Tham gia các hoạt động quảng bá du lịch, các hội chợ, diễn đàn du lịch nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch huyện, tổ chức các lễ hội văn hóa truyền thống tại địa phương như lễ hội làng cổ Đông Hòa Hiệp, lễ hội văn hóa - thể thao - du lịch với sự tham gia của các đơn vị truyền thông, báo chí để du khách trong và ngoài tỉnh biết đến nhiều hơn.

Khuyến khích và hỗ trợ cộng đồng tham gia hoạt động du lịch sinh thái

Có các chính sách hỗ trợ vốn ban đầu để giúp cho các hộ dân tại các điểm du lịch như làng cổ Đông Hòa Hiệp, các cơ sở sản xuất cốm, sản xuất bánh phồng, bánh tráng đầu tư cơ sở vật chất trang thiết bị để tiếp đón khách du lịch một cách chu đáo.

Liên kết các hộ dân làm du lịch với các công ti du lịch để xây dựng các chương trình đưa khách du lịch đến tìm hiểu giá trị du lịch địa phương ở những hộ dân làm du lịch.

Tạo các chương trình, tổ chức các cuộc thi, thi đua khen thưởng và tuyên dương đối với các hộ gia đình, các cá nhân có hoạt động kinh doanh du lịch nổi bật trong năm với những cách làm du lịch độc đáo, mới lạ.

Khôi phục, phát huy, bảo tồn các làng nghề truyền thống; khuyến khích người dân đưa các hoạt động này vào trong phát triển du lịch, dựa trên hoạt động này để khai thác du lịch.

Tạo điều kiện bố trí các gian hàng của người dân địa phương tại các khu du lịch để tạo nên sức hút cho các sản phẩm du lịch tại điểm đến.

3. Kết luận

Huyện Cái Bè có nhiều tiềm năng để phát triển du lịch sinh thái từ tài nguyên du lịch tự nhiên đến tài nguyên du lịch văn hóa. Tuy nhiên, du lịch sinh thái huyện Cái Bè vẫn còn gặp những khó khăn trong quá trình phát triển, vẫn chưa tạo ra một sản phẩm độc đáo, mới lạ mang tính đặc trưng của huyện, các định hướng phát triển chưa thực sự bám sát vào tình hình thực tế, vì thế khó mang lại hiệu quả, các giải pháp còn mang tính lí thuyết chưa đi vào thực tiễn và còn nhiều vấn đề như: nguồn nhân lực còn thấp chưa được đào tạo chuyên sâu, cơ sở hạ tầng còn nhiều hạn chế... Đây chính là những yếu tố làm cho du lịch sinh thái huyện Cái Bè chưa thực sự phát triển so với những lợi thế của huyện đang có. Để hoạt động du lịch sinh thái của huyện được phát triển mạnh mẽ thu hút đông đảo nguồn khách du lịch trong và ngoài nước đến huyện Cái Bè, cần vạch ra các định hướng cụ thể để phát triển du lịch sinh thái một cách bền vững, lâu dài có hiệu quả, giải quyết các vấn đề về môi trường xã hội, về nguồn nhân lực, cơ sở vật chất, tổ chức quản lí các điểm đến. Đầu tư xây dựng thêm các trang thiết bị về cơ sở hạ tầng, các khu vui chơi giải trí, khách sạn, nhà hàng để đưa du lịch sinh thái Cái Bè, Tiền Giang ngày càng phát triển.

❖ **Tuyên bố về quyền lợi:** Các tác giả xác nhận hoàn toàn không có xung đột về quyền lợi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- An Yen. (2020). *Lang nghe lam com An Ninh huyen Cai Be (Tien Giang): Quyet tam giu nghe truyen thong [An Ninh green rice making village, Cai Be district (Tien Giang): Determined to keep the traditional profession]*. Vietnam Craft Village Magazine. <https://langngheviet.com.vn/lang-nghe-lam-com-an-ninh-huyen-cai-be-tien-giang-quyet-tam-giu-nghe-truyen-thong-19294.html>
- Chu, K. L. (2019). *Tai nguyen phat trien du lich huyen Cai Be [Resources for tourism development in Cai Be district]*. Cai Be. Retrieved from <http://dulichcaibe.vn/tai-nguyen-phat-trien-du-lich-huyen-cai-be-38.html>
- Electronic portal of Cai Be district. (2023). *Cai Be lich su hinh thanh va phat trien [Cai Be history of formation and development]*. <https://caibe.tiengiang.gov.vn/gioi-thieu/Vietnam-Craft-Village-Magazine>.

- Huu Chi (2022). *Tien Giang khai thác hiệu quả tiềm năng du lịch sinh thái* [Tien Giang effectively exploits ecotourism potential]. Tien Giang. Retrieved from. <https://tiengiang.gov.vn/chi-tiet-tin?/tien-giang-khai-thac-hieu-qua-tiem-nang-du-lich-sinh-thai/43972781>
- Minh Tri (2019). *Chap them doi canh cho du lich Tien Giang* [Adding wings to Tien Giang tourism]. Tien Giang. <https://tiengiang.gov.vn/chi-tiet-tin?/chap-them-oi-can-h-cho-du-lich-tien-giang/11190480>
- People's Committee of Tien Giang province. (2017). *Nghi quyết số 11-NQ/TU ngày 05/4/2017 của Tỉnh ủy về phát triển du lịch tỉnh Tien Giang đến năm 2020 và định hướng đến năm 2030* [Resolution No. 11-NQ/TU dated April 5, 2017 of the Provincial Party Committee on tourism development in Tien Giang Province to 2020 and orientation to 2030].
- Thanh Hai (2022). *Le hoi Van hoa - Du lich Lang co Dong Hoa Hiep nam 2022* [Dong Hoa Hiep Ancient Village Culture - Tourism Festival 2022]. Tien Giang Department of Culture, Sports and Tourism. Retrieved from. https://svhttdl.tiengiang.gov.vn/van-hoa/-/asset_publisher/wxIoUS9QiA4e/content/le-hoi-van-hoa-du-lich-lang-co-ong-hoa-hiep-nam-2022
- Vo, V. S. (2022). *Giai pháp bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa cho nôi Cai Be trong thời kỳ hội nhập hiện nay* [Solutions to preserve and promote the cultural value of Cai ra floating market in the current integration period]. <https://sti.vista.gov.vn/tw/Lists/TaiLieuKHCN/Attachments/349218/CVv436S1842022016.pdf>

SOME ISSUES ABOUT ECO-TOURISM DEVELOPMENT IN CAI BE DISTRICT, TIEN GIANG PROVINCE

*Nguyen Thi Thuy Duyen**, *Huynh Ngoc Tuan*

Ho Chi Minh City University of Food Industry, Vietnam

*Corresponding author: *Nguyen Thi Thuy Duyen* – Email: duyennntt@huit.edu.vn

Received: March 13, 2024; Revised: November 28, 2024; Accepted: January 14, 2025

ABSTRACT

The article analyzes the current state of ecotourism development in Cai Be district, Tien Giang province, focusing on key aspects such as ecotourism management activities, technical facilities, and current state of tourism product development ecology, human resources for tourism, resource protection activities, tourism environment, promotion and promotion of eco-tourism in Cai Be district. Using observation, fieldwork, and surveys with relevant data analysis, the study identifies existing limitations in ecotourism exploitation in the region. Based on the findings, the article proposes several measures to enhance ecotourism development, including improving policy mechanisms and investment, strengthening infrastructure, protecting ecological resources, developing tourism human resources, and enhancing promotional efforts. The research findings provide a valuable foundation for local authorities in planning and implementing strategies to sustainably develop ecotourism in Cai Be District.

Keywords: Cai Be district; ecotourism; eco-tourism development